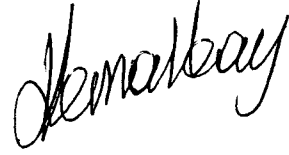

14732

07.10.2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın İçişleri Bakanı Süleyman SOYLU tarafından Anayasa'nın 98. ve İktüzüğün 99. maddesi gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serpil KEMALBAY PEKGÖZEGÜ**İzmir Milletvekili**

Resmi veri bulunmamakla birlikte, Türkiye’de kendi hesabına veya yevmiye usulü çalışan katı atık, kâğıt vb geri dönüşüm malzemelerini toplayarak geçimini sağlayan yüz binlerce geri dönüşüm emekçisinin bulunduğu tahmin edilmektedir. Geri dönüşüm emekçileri geri dönüşüm zincirinde elleriyle ayrıştırdıkları tonlarca atık ile çalışarak ekonomiye çok değer kattıkları halde adil olmayan değer ve gelir bölüşümünden kaynaklı en az kazanmakta, yasal ve ticari düzenlemelerde statüleri tanımlanmadığı için güvencesiz bırakılmaktadırlar. Bu sorunlara kriminalize edilmek de eklenmiştir. Katı atık emekçilerinin statüsüzlüğü, görünmezliği, sosyal güvencesizliği, iş güvenliği olmayan sağlıksız koşullarda çalışmaya ve yaşamaya mahkûm eden mevzuat ve resmî kurumların yaklaşımı insana yakışır iş anlayışı ile bağdaşmamaktadır ve insan onuruna aykırı uygulamalar olmaktadır.

23 Ağustos tarihinde İstanbul Valiliği tarafından atık toplama ve ayırma faaliyetlerine ilişkin olarak “Şehrimizde izinsiz-ruhsatsız atık toplama ve ayırma faaliyetleri; başta çevre ve halk sağlığı sorunları olmak üzere, kayıt dışı ve sağlıksız koşullarda istihdama yol açmakta, ayrıca kamu zararı ve haksız kazanca sebebiyet vermektedir” ifadeleri ile yayınlanan basın açıklaması sonrası bir aya yakın bir süredir geri dönüşüm emekçilerinin depolarına baskınlar düzenlenmesi, emekçilerin çekçeklerine ve topladıkları atıklara el konulması yüzbinlerce

52996

emekçinin geçim kaynaklarına yapılabilecek hukuksuz ve adil olmayan bir müdahale olarak tepki yaratmaktadır.

İstanbul Valiliğinin kararı ile emniyet ve belediye görevlileri, Ümraniye ve Bakırköy bölgesinde 200'e yakın atık toplama deposuna baskın düzenlemiş, düzenlenen baskınlarda 240 atık kâğıt işçisine cezai işlem uygulanmış, geri dönüştürülen atıklara el konulmuş ve depolar bir şekilde yıkılmış, binlerce sokak işçisi işsiz kalırken, 145'i Afgan göçmenler olmak üzere 286 kâğıt toplayıcı hakkında idari işlem yapılmış, Afgan göçmenler sınır dışı edilmek üzere Tuzla Geri Gönderme Merkezi'ne sevk edilmiştir.

Yine 04.10.2021 tarihinde belediyenin yer göstermesi sonucu konumlandıkları İstanbul Dudullu Kadosan Oto Sanayi Sitesi önünde bulunan atık kâğıt işçilerine yönelik polis ve zabıta baskını biber gazlı, plastik mermili müdahalede bulunulması, 10'dan fazla sokak emekçisinin gözüaltına alınması ve 3 sokak emekçisinin çıkarıldıkları mahkemece tutuklanması ile sonuçlanmıştır. Kolluğun baskı ve şiddetiyle karşı karşıya kalan katı atık emekçileri 05.10.2021 tarihinde tüm bu yaşananlar ve üç arkadaşlarının serbest bırakılması talebiyle Ümraniye Kardosan'da gerçekleştirdikleri basın açıklamasında; Valiliğin açıklaması ve uygulaması ile kriminalize edildiklerini, dışlandıklarını, çifte standart uygulamalarla karşılaştıklarını, "sıfır atık", geri dönüşüm projelerini yürüten firmalar lehine geçim kaynaklarının ellerinden alınmaya çalışıldığını açıklamışlar ve "Saldırılarla, yoksul insanların yaşamının hiçe sayıldığını" belirterek tepki göstermişlerdir.

Bugüne kadar katı atık emekçileri, sorunlarına çözüm aramak için çalıştaylar düzenlemiş, Bakanlıklarla görüşmeler yapmış, basın açıklamaları yapmış ancak halihazırda bir çözüm bulunamamıştır. Çözumsuzlüğün nedeni olarak geri dönüşüm işçilerinin işlerinden vazgeçirilerek sahanın özel bir şirkete geçirilmesi gösterilmektedir.

Katı atık emekçilerini görünmezliğinden, statüsüzlüğünden kaynaklı sorunlara çözüm üretmeyen, bu meslek erbabını kriminalize ederek bastırmaya çalışan çifte standarda dayanan pratikler sosyal devlet ilkeleri, anayasa ve yasalarla da bağdaşmamaktadır.

Türkiye tarihinin en büyük işsizlik oranlarının yaşandığı, pandemiyle birlikte çalışma koşulları daha da ağırlaştığı böylesi bir dönemde yüz binlerce yoksul ve işsiz emekçiye, göçmene geçim kaynağı olan bu iş sahası bir günde ortaya çıkmadığı gibi sorunlar da bugün ortaya çıkmamıştır. Türkiye'nin bir gerçeği olarak hep vardı ve alanın hakkaniyetle, hak kayıplarına yol açmayan düzenlemelerle, yasamanın, yürütmenin, siyasi iradenin taraflarla beraber ele alarak çözüm üretmesi gereken bir konudur.

52996

Bu bağlamda;

- 1- İstanbul Valiliği kararı ile sokak emekçilerine yönelik baskınlar bilginiz dahilinde midir?
- 2- Baskınlar sırasında bir polis amiri çevik kuvvetin plastik mermi kullanılması emri verdiği bilginiz dahilinde midir? Bilginiz dahilinde ise Bakanlığınızca işçilere yakın mesafeden plastik mermi kullanan ilgili kişiler hakkında herhangi bir idari ve adli soruşturma başlatılmış mıdır?
- 3- İzmir’de de ara depocuların depolarının basıldığına dair iddialar doğru mudur?
- 4- Baskının gerekçesi olarak basın açıklamasında ifade edilen huzur ve güvenliğin bozulduğuna dair herhangi bir çalışma yapılmış mıdır? Yapılmış ise elde edilen veriler nelerdir?
- 5- Katı atıkların geri dönüşümleri noktasında önemli bir rol üstlenen atık işçileri ile belediyelerin birlikte çalışmalarını sağlayacak ve sokak emekçilerini sosyal güvenceye kavuşturacak, sorunlarını çözecek mekanizmalar geliştirmeye yönelik Bakanlığınızca herhangi bir çalışma bulunmakta mıdır?